

EEN THUIS VOOR IEDEREEN

Bindkracht

*“Wat als ik er zelf
niet meer ben?”*

Nadia met haar dochter Sara
in de serre bij hen thuis

Dag van de Zorg ging langs bij Bindkracht, een vzw die momenteel ontzettend druk bezig is met de bouw en opstart van een huis met woon- en zorgomgeving voor mensen met een verstandelijke en/of fysieke handicap. Met hun huis willen ze een warme, geborgen, veilige plek vormen voor mensen met een beperking.

Het initiatief komt van Nadia Quintens, zelf moeder van twee kinderen, waaronder een dochter, Sara, met een diep verstandelijke beperking. Samen met Frank Cuyt, voormalig directeur van het Vlaams Welzijnsverbond, en Rob Heirbaut, peter van vzw Bindkracht en zelf vader van een zoon met een beperking, spreken we af bij Nadia en haar vriend Luc thuis. Dit is de plek waar het idee rond Bindkracht geboren werd en de kans kreeg om uit te groeien tot wat het vandaag is. En dat voel je: niet vaak wordt je ergens zo hartelijk en warm onthaald. En dat gevoel wil het team achter vzw Bindkracht ook geven aan hun toekomstige bewoners.

Van pril idee naar succesvol project

Om maar meteen in huis te vallen: wat heeft jullie ertoe aangezet om een project als vzw Bindkracht uit de grond te stampen?

Nadia: "Het klinkt misschien wat luguber, maar het basisidee is ontstaan in de zoektocht naar een antwoord op de vraag: 'Wat als ik er zelf niet meer ben?'"

Mijn dochter Sara is met haar beperking niet onder te brengen in één bepaald hokje, en daardoor heb ik ook niet de indruk dat ze in een van de huidige, bestaande opvangopties terecht kan. Of beter gezegd: dat ze in geen van de bestaande opties echt helemaal past.

We willen dat Sara ook in de toekomst nog zorg op maat kan krijgen, en niet zomaar ergens wordt opgevangen. Ook als ik er niet meer ben, wil ik dat zij een thuis heeft waar ze zich goed kan voelen. Dat heeft me gedreven om op zoek te gaan naar een alternatieve oplossing. In dat kader zijn we vrij vaak op prospectie geweest naar Nederland, waar er heel wat dynamiek is rond dit soort opvangmoge-

lijkheden binnen leefgemeenschappen. Daaruit is dan het idee ontstaan om een verbinding te maken tussen 'onze mensen' en de gemeenschap.

We hadden dus heel snel het idee om zelf een huis te bouwen, maar de kostprijs ervan was zes jaar geleden nog compleet onbetaalbaar, waardoor we verplicht waren om te blijven zoeken naar een andere oplossing. Tot ik plots bericht kreeg vanuit het kabinet van minister Vandeurzen dat het licht voor de persoonsgebonden financiering op groen stond. Kort daarop kreeg ik een telefoontje van Landense aannemer Karel Kaspers, die zich spontaan aanbood om in te staan voor de bouw en voorfinanciering van het huis, omdat hij zelf een nichtje heeft met een beperking. Die twee zaken waren voor ons voldoende om de sprong te wagen en van start te gaan met onze vzw."

Hoe is de vzw van daaruit verder gegroeid?

Nadia: "Ik werk al jaren als docente aan de Sociale School in Heverlee, en kende van daaruit twee oud-leerlingen die altijd gezegd hadden dat ze heel graag wilden meewerken aan een project als dit. Ik besloot contact op te nemen met hen, en zo zijn we eigenlijk gestart.

Van daaruit is alles in een stroomversnelling gekomen. We beseften hoe belangrijk steun vanuit onze omgeving zou zijn, en zijn dus meteen begonnen met onze bekendmaking op regionaal vlak: de kunst- en cultuurraad, de jeugdraad, de ouderenraad, de welzijnsraad, ... Kortom, elke mogelijke raad die ons wilde ontvangen, kreeg ons over de vloer. En dat loonde onverwachts snel: toen we onze eerste benefiet – een simpel eetfestijn – organiseerden, telden we meer dan 600 aanwezigen. Dat moedigde ons enorm aan om ons draagvlak verder te verspreiden.

Van daaruit kwam ook het idee om ons project te verbinden aan een aantal bekende mensen, en ik weet niet meer hoe ik het precies heb aangedurfd om Rob hierover aan te spreken, maar ik heb het toch maar gedaan (lacht)."

Rob: "Ik kende het project al, maar dat wist Nadia op dat moment niet. Ik heb zelf ook een zoon met een beperking, die momenteel naar een semi-internaat gaat voor niet-schoolgaanden. Quinten is nu zeventien, maar zo'n internaat loopt slechts tot eenentwintig, wat dus betekent dat onze opvang over enkele jaren volledig wegvalt.

In eerste instantie kreeg ik van Nadia gewoon de vraag om het peterschap voor vzw Bindkracht op te nemen, om de vzw extra bijstand te geven en bekender te maken naar een ruimer publiek.

Het was pas enkele maanden later dat we uiteindelijk besloten hebben om binnen het huis ook een plek voor Quinten te voorzien. Het project van vzw Bindkracht

---

"Uiteindelijk zullen alle personeelsleden, het netwerk van onze bewoners, en de vrijwilligers een verbindende puzzel vormen om iedere bewoner een zo aangepast mogelijk traject te kunnen aanbieden."

---

past perfect in wat Goedele (Devroy, mama van Quinten, nvdr) en ik in gedachten hebben voor de toekomst. We weten ook maar al te goed dat er in het reguliere opvangnet de eerstkomende jaren geen plaats zal zijn voor onze zoon, of althans niet in de buurt. En dat nam ons laatste beetje twijfel helemaal weg."

Samen aan de slag

Op welke ondersteuning doen jullie verder nog beroep?

Nadia: "Impuls is een vormingsvzw die gespecialiseerd is in krachtgericht werken, waaronder werken en verbindende communicatie. Zij helpen ons met de professionele ondersteuning van de ouders van onze bewoners.

We beseffen heel goed dat wat wij willen bereiken absoluut niet simpel is, en daarom dat we ook besloten om hun hulp in te roepen om alle neuzen enigszins in dezelfde richting te laten wijzen. We willen iedereen de kans geven om zijn eigen engagement te bepalen, maar er moet natuurlijk wel een zekere dynamiek achter zitten om dat vlot te laten lopen.

Voor het bewonerstraject werken we samen met Resonans vzw, de Brabantse dienst voor thuisbegeleiding, die ondersteuning biedt aan minderjarige en meerderjarige personen met een mentale, motorische, meervoudige beperking, een niet aangeboren hersenletsel met al dan niet bijkomende emotionele of gedragsproblemen.

“We willen echt denken vanuit krachtgericht werken: iedereen heeft zijn eigen talent(en).”

Via hen hebben we een vacature geplaatst voor deze begeleiding, en op die manier hebben we twee mensen gevonden die onze bewoners nu al, nog voor ze het huis betrekken, zullen begeleiden in de aanloop naar hun nieuwe woonsituatie. Op die manier wordt van op voorhand een duidelijk beeld geschetst van de bewoners en hun talenten, problematiek, interesses en hun persoonlijkheid – in de ruimste zin van het woord.

Daarnaast hebben we ook provinciegeld gekregen voor vernieuwende projecten, wat sowieso naar personeel moest gaan, dus hebben we die kans met beide handen gegrepen om te investeren in mensen die professioneel kunnen bezig zijn met de voorbereiding van onze bewoners. Want hoezeer we er ook mee bezig zijn: dat is een deskundigheid die wij niet bezitten.

Tot slot werken we ook heel nauw samen met vzw GiPSo, een advies- en coachingsorganisatie die woon- en dagbestedingsinitiatieven voor mensen met een beperking in Vlaanderen ondersteunt. GiPSo staat voor Gids voor Inclusieve Projecten en Sociaal Ondernemen. Zij vinden het net als wij erg belangrijk dat personen met een beperking en hun netwerk zelf de regie in handen hebben en blijven houden.

We hebben uitgerekend dat we minstens vijf voltijdse personeelsleden moeten aannemen, en zullen daarnaast ook nog samenwerken met Solidariteit voor het Gezin. Zij voorzien voor ons een vast team dat zal meegroeien met vzw Bindkracht. Uiteindelijk zullen alle personeelsleden, het netwerk van onze bewoners, en de vrijwilligers een verbindende puzzel vormen om iedere bewoner een zo aangepast mogelijk traject te kunnen aanbieden.

Luc: “De BLO-school uit de buurt zal zich mee inzetten voor het opknappen van Het Kleine Paradijs, de Bindkracht-tuin. Achter het huis zelf is ook wel een tuin, maar die is eerder klein. Daarom kregen we van vrienden negen are in braakligging, ongeveer zevenhonderd meter verderop. Daar gaan we samen met de leerlingen van het plaatselijke BLO een tuinhuis plaatsen, gras zaaien, een soort snoezelruimte in open lucht creëren, een groentetuin aanleggen, enzovoort. Daarnaast zorgt de gemeente voor de aanleg van een Bindkrachtroute tussen het huis en de tuin, die toegankelijk zal zijn voor personen met een rolstoel, slechtzienden en blinden.”

Het huis

Het gebouw is momenteel nog in volle aanbouw, maar kunnen jullie ons toch al wat meer vertellen over de inrichting?

Nadia: “We hebben pas de plannen van de aannemer ontvangen. Omdat de tuin lager ligt dan het straatniveau, hebben we geopteerd voor een gebouw met een -1. Deze wordt ingericht met een snoezelruimte en enkele zorgkamers: ruimtes die perfect op een -1 passen.

De gelijkvloers zal bestaan uit een leefruimte, een personeelsruimte, en een crearuimte. Ook toegankelijk vanaf het gelijkvloers: een erg ruim dakterras, voldoende aangepast om de veiligheid van de bewoners te garanderen. De verschillende verdiepingen zijn opgedeeld in zorgkamers, studio's en appartementen.

De appartementen zijn voornamelijk bedoeld om bewonershulpverleners aan te trekken. We hopen op minstens een tweetal individuen of koppels die in het huis willen komen wonen met de bedoeling om zich – in ruil voor huurvermindering – een stuk te engageren naar de doelgroep toe. Dat engagement kan zich vertalen op verschillende manieren: nachtverpleging assisteren

Frank Cuyt (links)
en Rob Heirbaut

indien nodig, helpen bij de bereiding van het avondmaal, wat extra taken op vlak van onderhoud, noem maar op.

Mensen met een hoge zorgnood zullen voornamelijk de kamers op het eerste verdiep innemen, zodat ze nooit ver verwijderd zijn van de personeelsruimte. Het gebouw zal ook volledig uitgerust zijn met de nodige domotica, beveiliging, voorzieningen voor personen met een beperking.”

Engagement op maat

De steun van de gemeenschap is duidelijk een belangrijk waarde binnen vzw Bindkracht. Welke waarden zijn verder nog belangrijk voor jullie? Hoe willen jullie deze inzetten in het project?

Nadia: “We hebben drie uitgangspunten die voor ons ontzettend belangrijk zijn: solidariteit, inclusie en eigen regie.

Wat de eigen regie betreft, willen we iedereen de kans gaf hun eigen plek te vinden in de voorziening, elke bewoner, elke ouder de kans geven om zelf te beslissen waar hun bijdrage aan en in het huis start en stopt. Dat is absoluut geen evidentie en zal ongetwijfeld zorgen voor een aantal turbulenties, maar dat is voor ons geen reden om het niet te doen.

De solidariteit zal vooral liggen in het delen van de zorg en de financiering. We hebben plek voor vijftien mensen, met drie onderverdelingen.

Frank, we hebben jou vooral heel aandachtig en geboeid zien luisteren. Wat vind je ervan, dat ervaringsdeskundigen zelf zo'n huis inrichten?

Frank: "Het verschil met klassieke projecten in de professionele zorg is inderdaad eerder groot. De ontstaansgeschiedenis is natuurlijk ook volledig anders.

Ik moet eerlijk toegeven dat ik vol bewondering sta voor de deskundigheid achter vzw Bindkracht. De manier waarop het zorgconcept uitgedacht werd is bovendien niet enkel heel deskundig, maar ook enorm mooi. Vzw Bindkracht kijkt eerst naar de noden van de mensen en pas dan hoe ze de woning daarop kunnen aanpassen, en dat is ongezien in de traditionele zorg.

Vandaag worden assistentiewoningen vanuit de commerciële sector aan de lopende band gebouwd, maar daar zal men zelden of nooit aan de toekomstige bewoners vragen wat hun noden precies zijn. Laat staan dat ze hun gebouw of kostprijs eraan zouden aanpassen."

Een groep met een zware zorgnood die quasi permanent in huis blijft, een groep die overdag meestal in het huis verblijft maar ook nog aan veel inclusieve activiteiten deel zal nemen, en daarnaast ook nog een groep die een dagbesteding heeft buitenshuis.

Een probleem dat zich momenteel stelt, is dat we van de twaalf inschrijvingen slechts drie inwoners hebben met een persoonlijk-assistentiebudget. De drie resterende plaatsen zullen daarom ook worden voorbehouden voor inwoners met een persoonlijk-assistentiebudget. Dit omdat we onze basis financieel toch voor een stuk moeten kunnen garanderen.

Tot slot rest er ons de inclusiegedachte, die we ook zo breed mogelijk willen uitdragen. We hebben bijvoorbeeld een grote Bindkracht-tuin, Het Kleine Paradijs, waarvoor mensen spontaan hun hulp aanbieden om die in orde te brengen. Daarnaast zijn er ook veel mensen die ons uit het niets aanspreken met vragen over hoe ze mee kunnen helpen aan het project.

Daarom hebben we besloten te werken met zowel persoonsgebonden als projectgebonden vrijwilligers. De persoonsgebonden vrijwilligers zijn familieleden en vrienden van onze bewoners, de projectgebonden vrijwilligers zijn mensen die hun hulp aanbieden aan het project als zich. Daarnaast willen we ook onze eigen bewoners inzetten in de gemeenschap, zo kunnen ze bijvoorbeeld boodschappen doen voor ouderen of zieken.

We willen echt denken vanuit krachtgericht werken: iedereen heeft zijn eigen talent(en). En de verbondenheid die voortkomt vanuit dat krachtgerichte zien we echt wel als visie om het project verder uit te bouwen. Daarom dat we het ook zo belangrijk vinden dat mensen die hun hulp aanbieden, dat steeds kunnen doen vanuit hun eigen interesses en talenten. De ene zal met plezier het gras komen maaien, de andere mee eten komen geven, nog iemand anders wil misschien met de bewoners komen zwemmen of wat creatiefs doen."

Mogen we het zo stellen dat eigenlijk iedereen kan en mag meewerken aan Bindkracht vanuit zijn of haar eigen engagement?

Nadia: "Zeker. Zo merken we dat bijvoorbeeld broers of zussen van onze bewoners zich erg graag willen engageren, maar dit zonder hun eigen leven volledig te moeten aanpassen. Als iemand bereid is zich elke maand enkele uren in te zetten, is dat voor ons prima. Dan zorgen wij voor de omkadering. Dat geeft iedereen de kans om iets te doen, of dat nu veel of weinig is. Als je uiteindelijk tien mensen hebt die zich elke maand even willen inzetten, heb je al heel wat.

We zien ook dat we, projectgebonden, al meer dan honderd vrijwilligers hebben. Tot nu loopt dat dus ontzettend vlot, en dat hadden we helemaal niet verwacht. Ook de jeugd, de vrijwilliger van de toekomst, wil zich graag inzetten. Zo zijn we reeds gaan praten in verschillende scho-

len, en kregen we daaruit een voorstel om een buddyproject op te starten. We hopen natuurlijk dat die jongeren zich ook later nog blijven inzetten, dat er een soort zelfontwikkende evolutie uit komt."

Luc: "Op ons tweede benefiet hadden we meer dan duizend aanwezigen. We hadden mensen uit het dorp ook gevraagd om dessert te voorzien, zodat we een dessertsbuffet konden aanleggen. Zo wilden we de drempel laag houden, en kon iedereen vrij iets voorzien wat ze wilden. We hadden voor minstens tweeduizendvijfhonderd mensen taart, geef ik. Dat hadden we zelf absoluut niet verwacht."

Wat we wel zouden kunnen aanhalen, is dat de zwakte van jullie project ligt in de sterkte van de mensen die ermee bezig zijn.

Nadia: "Net daarom zijn we nu ook volop bezig met het noteren en het bijhouden van onze ervaringen, zodat het voor projecten in de toekomst makkelijker wordt. Als wij een soort blauwdruk kunnen aanleveren, zonder te zeggen hoe het echt moet, is het voor aankomende projecten een pak makkelijker om van start te gaan. We hebben deze zomer ook samen met een aantal andere, gelijkaardige projecten beslist om een Vlaams platform op te richten om zo het positieve en aanmoedigende verhaal van vzw Bindkracht verder uit te dragen. We willen graag onze ervaringen delen."

Hartelijk dank voor dit gesprek!